

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОЛОГІЯ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Екологія» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **9 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Екологія» за критерієм «**Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу**» наведено на рисунку 1.

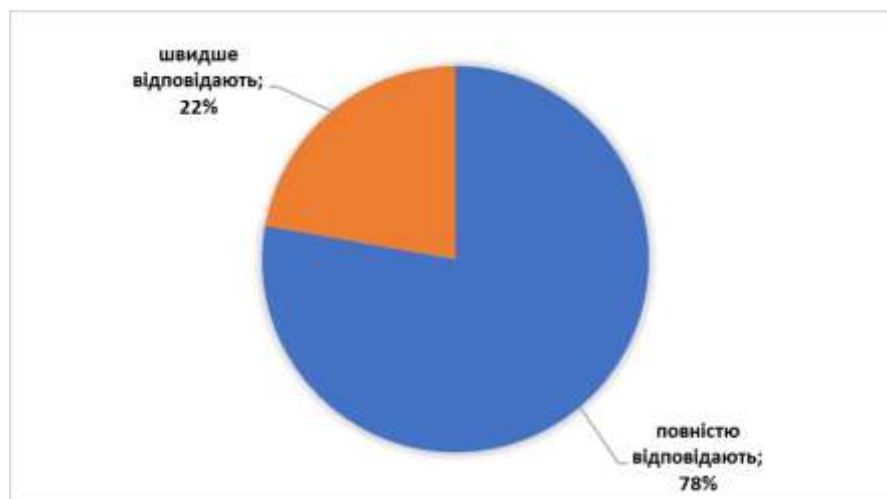

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено в табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Здатність до аналізу і синтезу	2
Базові загальні знання	3
Засвоєння основ базових знань з професії	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Дослідницькі навички і уміння	1
Здатність до навчання	2
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	3
Здатність до критики та самокритики	4
Елементарні комп'ютерні навички	5
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	6
Прийняття рішень	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	0	11,1	22,2	66,7
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	0	0	33,3	66,7
Стратегічне мислення	0	0	11,1	33,3	55,6
Націленість на кінцевий результат	0	0	11,1	22,2	66,7
Здатність працювати в колективі, команді	0	0	11,1	44,4	44,4
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	0	11,1	33,3	55,6
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	0	0	11,1	44,4	44,4
Навички управління персоналом, колективом	0	0	22,2	44,4	33,3
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	0	22,2	11,1	66,7
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	0	22,2	11,1	66,7
Ведення ділової документації	0	11,1	22,2	33,3	33,3

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальні відсотки за балом 5, по 66,7%) наступних якостей та навичок випускників: «рівень загальнотеоретичної підготовки», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «націленість на кінцевий результат», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями».

Меншими балами оцінили наступні критерії (мінімальні відсотки за балом 5, по 33,3%) – «навички управління персоналом, колективом», «ведення ділової документації».

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Екологія» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Екологія» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	100
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	67
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	100
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	56
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	44
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	67
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	33
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	33

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів найбільш необхідних складових ОПП «Екологія» наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (100%);
2. Співвідношення теоретичної і практичної частини (100%);
3. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (67%);
4. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (67%);
5. Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (56%).

Тому, при перегляді освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показали 89% - ву позитивну відповідь (рис. 2).

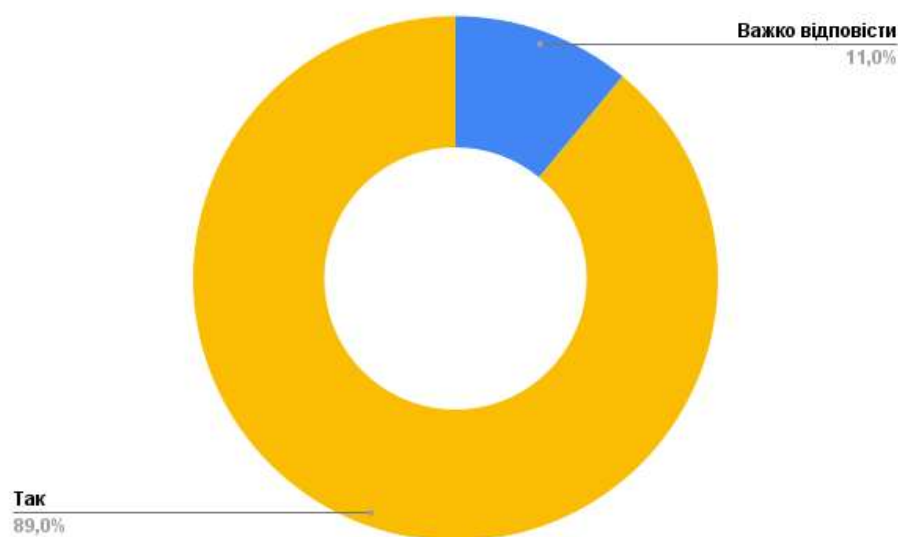

Рис. 2. Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми.

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – пропозицій не надійшло;
- *необхідно вивести з освітнього процесу* - пропозицій не надійшло.

Інших пропозицій від викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Екологія» не надійшло.

Висновки

Відповідно до результатів анкетування, оцінка викладачами якості освітньо-професійної програми 101 «Екологія» за всіма критеріями є досить високою. Так, максимальний відсоток викладачі поставили наступним показникам якості та навичок випускників: «рівень загальнотеоретичної підготовки», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «націленість на кінцевий результат», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями». Менші бали було отримано по таких показниках, як «навички управління персоналом, колективом» (33%), «ведення ділової документації» (33%).

Для підвищення якості освітнього процесу необхідно активізувати роботу з організації наукових та практичних заходів професійної діяльності для викладачів, у тому числі із залученням фахівців, які мають досвід практичної діяльності. Здобувачі вищої освіти мають бачити провідну ідею вивчення дисципліни, а також її зв'язок з майбутньою практичною професійною діяльністю. Тому доцільним є планування занять з навчальних дисциплін таким чином, щоб допомогти здобувачам чітко розуміти мету, ціль та очікувані результати вивчення дисципліни.

Варто звертати увагу академічної спільноти на наявність професійного стандарту “Еколог” (https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/421-nakaz_1111.pdf), затвердженого 4 травня 2022 р. наказом Мінекономіки №1111-22 в якому чітко прописаний відповідний перелік вимог до професіонала, який отримав другий (магістерський) ступінь вищої освіти: загальні компетентності, перелік та опис трудових функцій. Для того, щоб НПП, які реалізують впровадження освітніх компонентів ОПП мали змогу спрямувати підготовку здобувачів відповідно до переліку вимог, зазначеному у проф.стандарті.

Гарант ОПП «Екологія»
за другим (магістерським)
рівнем освіти, д.б.н., проф.

Анатолій ВОЛОХ

Завідувачка відділу МЯОД
ТДАТУ, к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР